

Problematika usvajanja pravilnika o zašiti od elektromagnetnih polja

Prezentacija radne grupe

Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, Tržaška cesta 25, 1000 Ljubljana :

prof. ddr. Iztok Humar, prof. dr. Boštjan Batagelj, prof. dr. Rafael Sinigoj prof. dr. .

Elektrotehniška zveza Slovenije, Stegne 7, 1000 Ljubljana :

Alojz Zupanc, **Rado Isaković**, mag. Rudi Zorko.

1 UVOD

Važeči Pravilnik i Uredba o EMS bili su objavljeni ispred više od 20 godina, pa je Ministarstvo prwepoznalo potrebu po novelaciji, zbog zahteva javnosti, koja je sve više uzbuđena kod izgradnji novih dalekovoda i baznih stanica.

Kod poziva na tender bili smo izabrani Fakultet za elektrotehniku i Elektrotehnični savez Slovenije. Kod izrade nacрта zadatka morali smo uzet u obzir sve važeće međunarodne smernice i propise, uključiti sve zainteresirane vlasnice virova EMP, institucije koje izvode kontrolu EMP i zainteresiranu javnost.

2. Pristup ka izradi promena propisa EMP

1. Pregled važeče legislative u Sloveniji.
2. Proučili smo standarde , tuđe propise, razne studije i zahteve civilnih inicijativa na terenu.
3. Sastali smo se sa predstavnicima Telekom, ELES-a, distribucija, Nacionalnim institutom za zdravlje .
4. Organizirali smo sastanke sa predstavnicima struke (EIMV, INIS) i predstavnicima organa ministarstva (ARSO, inspekcije, Geodetskom upravom,).

3. Glavni akcenti predloženih promena

1. EMS
2. E i B na terenu sa različitim zahtevima
3. Pozicioniranje novih virova EMP
4. Kataster izvora EMP
5. Merenja i monitoring

3.1 EMS - EMP

EMS (elektromagnetno sevanje) je užji pojem i odgovara samo kod frekvencija višim od 100 kHz, pa je tako i preporuka Saveta Evrope, da se upotrebljava izraz EMP.

3.2 E i B na terenu sa različitim zahtevima

Područje Slovenije smo podelili u tri kategorije:

nenaseljeno (neposeljeno) područje,

zaštićeno (varovano) područje,

osetljivo (občutljivo) područje.

Za svako od tih područja uveli smo pojedine vrednosti za E i B

3.3 Področja zaštite životnog okruženja

Osetljiva področja definirana su na osnovu Zakona o Evidentiranju Nepremičnin (ZEN), kojima je, na osnovu CPC (Central Product Classification), objavljenom 1991 godine sa strane Ujedinjenih Naroda, razvijena klasifikacija objekata CC (Classification of types of Construction) i uzeta u obzir u ZEN.

Zaštićena področja su definirana na osnovu Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij.

Nenaseljena področja su sva ostala področja

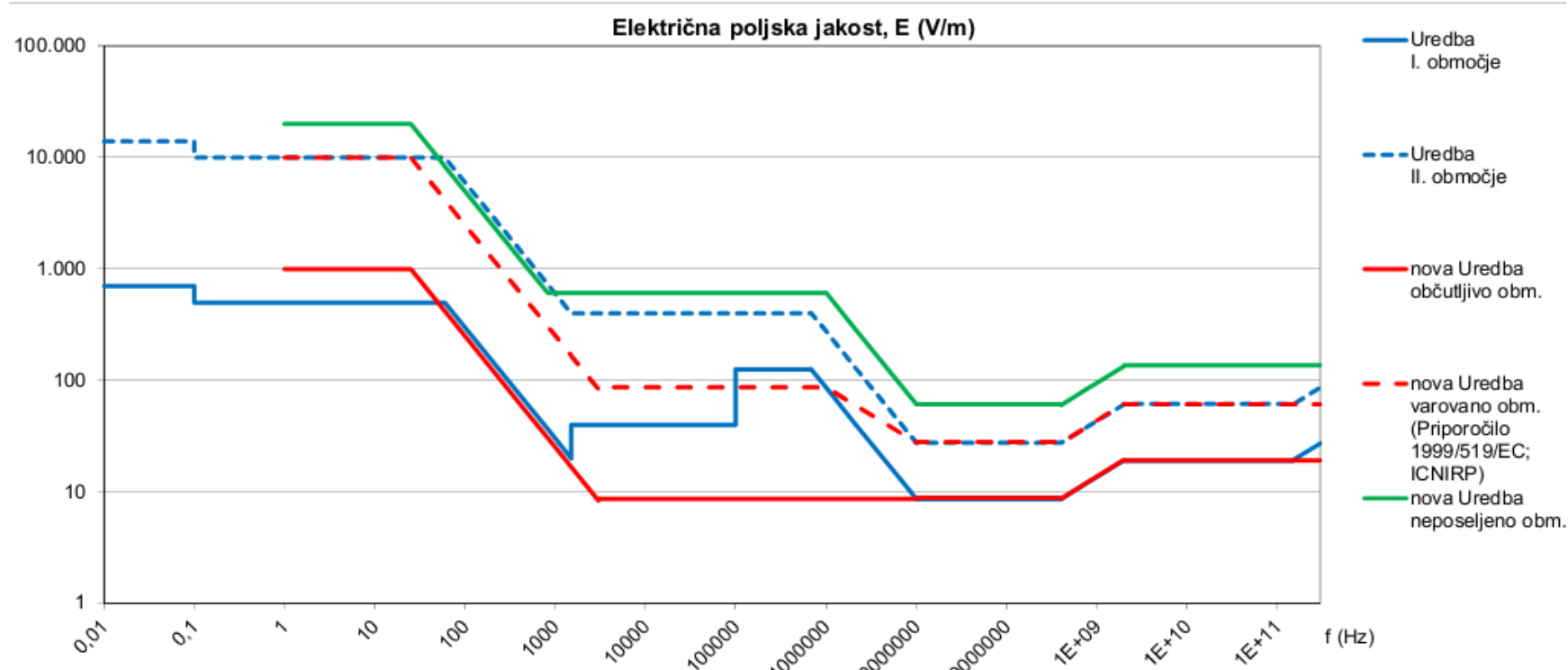
Upotrebljivu vrednost za razvrstanje navedenih področja omogočava spletni prikaz PREG, preko kojeg može registrirani korisnik videti podatke, koje Geodetska uprava vodi u evidenciji katastra 2003 godine i koji se stalno ažurira. Sa upotrebom navedenog spletnog prikaza te uključivanjem izmerenih in proračunatih podataka EMP može se uspostaviti pregleden atlas opterećenju okoline sa EMP.

EZS – Elektrotehniška zveza Slovenije

Graf 1: Poređenje graničnih vrednosti EMP za pojedina područja između važeće uredbe i predloga za E

Primerjava mejnih vrednosti: E

www.ezs-zveza.si; www.etest.si;

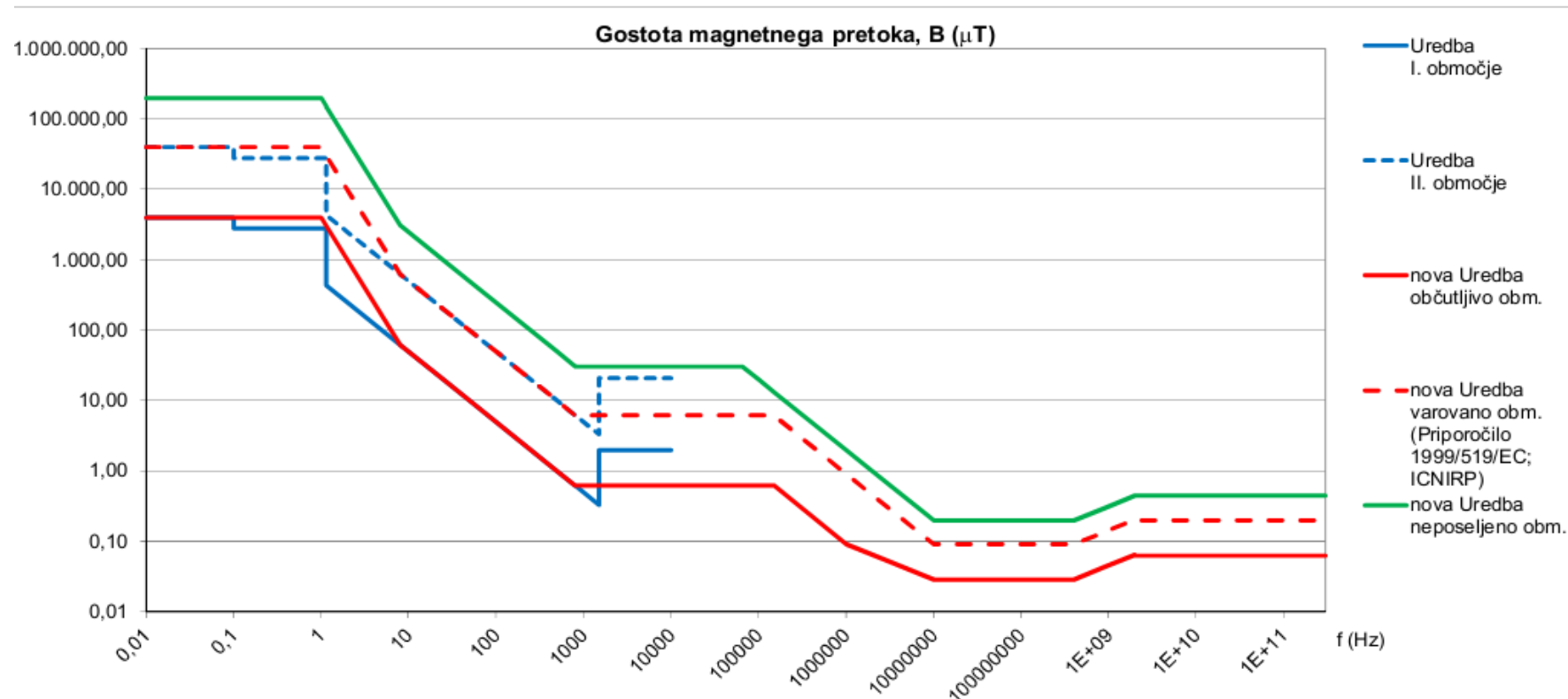
<http://ev.fe-lj.si>;

<http://ezs-zveza.expereka.com/>

EZS – Elektrotehniška zveza Slovenije

Graf 2: Poređenje graničnih vrednosti EMP za pojedina područja između važeće uredbe i predloga za B
Primerjava mejnih vrednosti: B

www.ezs-zveza.si; www.etest.si;

<http://ev.fe-lj.si>;

<http://ezs-zveza.expereka.com/>

3.4 Kataster izvora EMP

NF izvori su u glavnom samo virovi sa frekvencijom od 50 Hz. To su proizvodni, prenosni i razdjelni sistemi na srednjem i visokom naponu, za koje postoji sva dokumentacija.

VF izvori su odajnici, bazne stanice i slično za koje postoji evidencija kod zahteva za dodelu frekvencije, gdje moraju biti podati svi potrebni podaci o lokaciji i snazi.

Pošto takav kataster još ne postoji predlaže dvogodišnji moratorij za uspostavu.

3.5 Merenja i monitoring

Na osnovu katastra virova EMP moralo bi se kod umeštanja novog vira EMP odrediti obseg uticaja na sva bliža osetljiva i zaštićena područja, a po izgradnji to bi se moralo potvrditi prvim merenjima pre puštanja u pogon.

Posle pozitivnih rezultata merenja vršio bi se monitoring EMP i to za NF svakih 10 godina, a VF svakih 5 godina.

4. Zaključak

Na osnovu navedenih radova na promenu postojećih Pravilnika i Uredbe, vidimo da se posle svih usaglašavanja i dogovora sa većinom zainteresiranih korisnicima nije moglo promeniti ništa u pogledu visine graničnih vrednosti EMP. Prihvatljivo je jedino bilo mogućnost preciznije definirati područja, ali i to nije savim sigurno, jer je sada sve u rukama Ministarstva za okolinu .